

Sygn. akt VI K 1030/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2016 roku

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach Wydział VI Karny Zamiejscowy w P. w składzie

Przewodniczący SSR Adam Skrzypek

Protokolant Alicja Straszak

w obecności Prokuratora Prokuratury Rejonowej - - - - -

po rozpoznaniu dnia 29 kwietnia 2016 roku sprawy Z. P.

syna Z. i J. ur. (...) w K.

oskarżonego o to, że w dniu 10 lutego 2015 roku w P. w sklepie (...) przy ul. (...) w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez uzyskanie dla siebie kredytu złożył dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla jego uzyskania nierzetelne oświadczenie co do wysokości pobieranej emerytury, doprowadzając w ten sposób (...) Bank S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 6316,20 zł

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk w zw. z art.11 § 2 kk;

orzeka

1. oskarżonego Z. P. uznaje za winnego popełnienia czynu opisanego wyżej, przy przyjęciu, iż wprowadził pokrzywdzonego w błąd co do swojej sytuacji majątkowej i możliwości spłacenia kredytu, a wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk w zw. z art.11 § 2 kk i art. 31 § 2 kk i za to na mocy art. 286 § 1 kk w związku z art. 11 § 3 kk wymierza mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na mocy art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 kk warunkowo oskarżonemu zawiesza na okres próby 1 (jednego) roku;

2. na mocy art. 46 § 1 kk orzeka wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego (...) Bank SA we W. kwoty 6.316,20 (sześć tysięcy trzysta szesnaście złotych dwadzieścia groszy);

3. na mocy art. 72 § 1 pkt 5 kk zobowiązuje oskarżonego w okresie próby do powstrzymania się od nadużywania alkoholu;

4. na mocy art. 29 ustawy Prawo o adwokaturze zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. P. kwotę 1.092,24 zł (jeden tysiąc dziewięćdziesiąt dwa złote dwadzieścia cztery grosze) brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej za obronę oskarżonego z urzędu;

5. na mocy art. 624 § 1 kpk zwalnia oskarżonego od ponoszenia wydatków postępowania, którymi w całości obciąża Skarb Państwa oraz na mocy art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zwalnia oskarżonego od opłaty.

Sygn. akt VI K 1030/15

UZASADNIENIE

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony Z. P. zamieszkuje samotnie w B. przy ul. (...). Oskarżony jest emerytem, jednak jego uposażenie w wysokości 1803,40 zł brutto jest dotknięte zajęciami komorniczymi tak, że pozostaje mu około 850 zł miesięcznie. Oskarżony nadużywa alkoholu.

W dniu 10 lutego 2015 roku oskarżony spożywał alkohol z sąsiadem nazwiskiem D., który zaproponował oskarżonemu, aby ten zakupił jakieś rzeczy elektroniczne na kredyt.

Osoba o nazwisku D. zawiozła następnie oskarżonego do K. w B., gdzie jednak nic nie załatwili a następnie do M. E. w P..

Oskarżony zawarł z (...) Bank SA we W. umowę o kredyt na zakup towarów i usług uzyskując na zakup notebooka (...) o wartości 5052,96 zł kredyt w wysokości 6313,20 zł.

Oskarżony w sklepie podał, że uzyskuje dochód w postaci emerytury w kwocie 1800 zł netto miesięcznie, które to oświadczenie było nierzetelne. Oskarżony wprowadził w błąd pracownika zawierającego umowę o kredyt w imieniu kredytodawcy w błąd co do swojej sytuacji majątkowej i możliwości spłaty kredytu. Oskarżony doprowadził kredytodawcę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 6313,20zł.

Towar został zabrany przez osobę o nazwisku D., a oskarżony otrzymał za to pieniądze w nieustalonej wysokości.

Oskarżony umowy nie wykonał i nie spłacał zobowiązania.

Oskarżony czynu dopuścił się w warunkach znacznie ograniczonej poczytalności.

Stan powyższy Sąd ustalił w oparciu o: częściowo wyjaśnienia oskarżonego (k. 31 i 32), zeznania świadka A. S. (k. 33), T. C. (k. 48) oraz dokumenty: zawiadomienie o przestępstwie (k. 1-6), pismo ZUS k. 13, opinia sądowo-psychiatryczna (k. 49-50).

Oskarżony nie był karany sądownie (karta karna k. 22).

Oskarżony Z. P. na etapie postępowania przygotowawczego słuchany w charakterze podejrzanego przyznał się do czynu i wskazał okoliczności w jakich zawarł umowę kredytową.

Przed Sądem nie przyznał się do czynu, jednak potwierdził, że był w sklepie razem z D., że wszystko załatwiał D..

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego złożonym w postępowaniu przygotowawczym, albowiem relacja ta ma swe potwierdzenie tak z zeznaniami świadków, jak i dokumentach zgromadzonych w sprawie. Sąd nie dał natomiast wiary wyjaśnieniom oskarżonego w pozostałym zakresie, albowiem przeczą im nie tylko zeznania świadków, ale również zgromadzone w sprawie dokumenty i zasady doświadczenia życiowego.

Sąd ustalając stan faktyczny dał wiarę zeznaniom świadka A. S. z postępowania przygotowawczego, albowiem brak jest jakichkolwiek okoliczności poddających w wątpliwość wiarygodność tej relacji. W odniesieniu do jej zeznań z rozprawy nie budzi wątpliwości, że świadek, co jest normalne biorąc pod uwagę ilość transakcji przeprowadzanych przez świadka, po prostu pomyliła zdarzenia i opisywała inne zdarzenie, niż objęte aktem oskarżenia.

Sąd dał również wiarę zeznaniom świadka T. C., albowiem brak jest jakichkolwiek okoliczności poddających w wątpliwość wiarygodność tej relacji.

Sąd oparł się także na dokumentach wskazanych wyżej, których wiarygodność nie budzi wątpliwości.

Sąd oparł się także na opinii sądowo-psychiatrycznej, albowiem opinia została sporządzona rzetelnie, zgodnie z zasadami sztuki, jest pełna i nie wymaga uzupełnienia, nie ma w niej sprzeczności.

Wniosek dowodowy o przesłuchanie świadka M. D. oddalono, albowiem osoba o takim imieniu i nazwisku nie figuruje w bazie PESEL, brak bliższych oznaczeń świadka i dowodu nie da się przeprowadzić.

Sąd uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk.

W toku postępowania przygotowawczego ujawniła się wątpliwość co do poczytalności oskarżonego. Z opinii sądowo-psychiatrycznej wynika, że u oskarżonego nie stwierdzono objawów psychozy, jak również upośledzenia umysłowego. Biegli stwierdzili u oskarżonego łagodne zaburzenia procesów poznawczych. Zdaniem biegłych w czasie czynu oskarżony miał znacznie ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem.

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej Sąd stwierdził, że oskarżony dopuścił się czynu, który wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk w związku z art. 31 § 2 kk.

Przestępstwa z art. 286 § 1 kk dopuszcza się ten kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania.

Wprowadzenie w błąd (zwane oszustwem "czynnym") polega na tym, iż sprawca własnymi podstępными zabiegami doprowadza pokrzywdzonego do mylnego wyobrażenia o określonym stanie rzeczy (np. co do wartości przedmiotu, cech sprzedawanego lub nabywanego towaru, możliwości uzyskania korzyści z zawartej transakcji itp.), natomiast "wyzyskanie błędu" to celowe skorzystanie z mylnego wyobrażenia o wartości rzeczy, skutkach transakcji itp., w jakim znajduje się pokrzywdzony. Tę formę oszukańczego zachowania nazywa się niekiedy "oszustwem biernym", co jednak nie jest ściśle, gdyż sprawca musi przejawiać określoną aktywność, aby wyzyskać błąd pokrzywdzonego.

Przestępstwo oszustwa ma charakter materialny, przy czym skutkiem jest niekorzystne rozporządzenie mieniem własnym lub cudzym przez osobę wprowadzoną w błąd lub której błąd został przez sprawcę wyzyskany. Dopóki takie rozporządzenie nie nastąpi, a sprawca podejmie oszukańcze zabiegi mające na celu jego uzyskanie, można mówić jedynie o usiłowaniu, a nie o dokonaniu oszustwa (por. wyr. SN z 8 I 1999 r., V KKN 513/97, Orz. Prok. i Pr. 1999, nr 6).

Niekorzystne rozporządzenie mieniem, jako skutek oszustwa, ogólnie rzecz ujmując, oznacza pogorszenie sytuacji majątkowej pokrzywdzonego, chociaż nie musi polegać na spowodowaniu efektywnej szkody (zob. wyr. SN z 30 VIII 2000 r., V KKN 207/00). Tak pojęte niekorzystne rozporządzenie może np. polegać na nabyciu rzeczy powyżej jej wartości lub sprzedaży poniżej wartości albo nabyciu rzeczy obciążonej wadami fizycznymi lub prawnymi, nieuzasadnionym zwolnieniu z długu, nieprawidłowym udzieleniu pożyczki, kredytu itp. Jest to zatem niezwykle szeroki zakres rozporządzeń o charakterze rzeczowym lub obligacyjnym, do których dochodzi w wyniku oszukańczego zachowania się sprawcy.

Zdaniem Sądu, nie ulega wątpliwości, że oskarżony już w momencie zawierania umowy miał zamiar osiągnięcia korzyści majątkowej (przynajmniej w wysokości pieniędzy otrzymanych za „przysługę” od osoby nazwiskiem D.) i doprowadzenia kredytodawcy do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem za pomocą wprowadzenia w błąd co swojej sytuacji majątkowej i zamiaru wykonania zobowiązania.

Biorąc pod uwagę, że oskarżony złożył oświadczenie nierzetelne o swojej sytuacji majątkowej i uzyskiwaniu emerytury w kwocie 1800 zł netto miesięcznie a oświadczenie to miało istotne znaczenie dla udzielenia kredytu, zdaniem Sądu, zachowanie oskarżonego wyczerpało również znamiona przestępstwa z art. 297 § 1 kk kwalifikowanego kumulatywnie z art. 286 § 1 kk.

Dodatkowo przyjęto, że oskarżony działał w warunkach z art. 31 § 2 kk.

Sąd za przestępstwo z art. 286 § 1 kk w związku z art. 11 § 3 kk wymierzył oskarżonemu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

W ocenie Sądu stopień zawinienia oskarżonego jest średni – oskarżony popełnił przestępstwo działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w zamiarze bezpośrednim. Oskarżony nie był dotychczas karany sędownie. Oskarżony działał w warunkach znacznej ograniczonej poczytalności, z uwagi na zaburzenia funkcji poznawczych, co również stanowi istotną okoliczność łagodzącą.

W ocenie Sądu kara 6 miesięcy pozbawienia wolności jest adekwatna zarówno do stopnia zawinienia oskarżonego, jak też stopnia społecznej szkodliwości czynu, uwzględnia warunki osobiste i majątkowe oskarżonego, a nadto winna spełniać swe cele zapobiegawcze i wychowawcze.

Wobec faktu, że oskarżony jest osobą nie karaną, a prognoza kryminologiczna jest pozytywna Sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary na okres 1 roku uznając, że takie orzeczenie jest wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

Sąd na mocy art. 46 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 6316,20 zł. W ocenie Sądu zasady sprawiedliwości naprawczej wymagają, aby sprawca naprawił szkodę wyrządzoną przestępstwem, a dodatkowo podmiot uprawniony złożył stosowny wniosek.

Sąd nałożył na oskarżonego na mocy art. 71 § 1 pkt 5 kk w okresie próby obowiązek powstrzymania się od nadużywania alkoholu. Oskarżony nadużywa bowiem alkoholu, co wpłynęło na postępowanie oskarżonego, który po alkoholu popełnił przestępstwo.

W ocenie Sądu wymierzone kara i środki i obowiązki są adekwatne tak do stopnia zawinienia oskarżonego, jak i do stopnia społecznej szkodliwości czynu, a nade wszystko kara taka powinna spełniać swe cele zapobiegawcze i wychowawcze, a także stanowić realną dolegliwość dla oskarżonego.

Orzeczonej wobec oskarżonego karze odpowiada również, zdaniem Sądu, potrzebom w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Na mocy art. 29 ustawy Prawo o adwokaturze zasądzono na rzecz adwokata M. P. kwotę 1092,24 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej za obronę oskarżonego z urzędu.

Rozstrzygając w przedmiocie kosztów postępowania, Sąd na mocy art. 624 § 1 kpk i art. 17 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn zm.) zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów i opłat sądowych, obciążając w tym zakresie Skarb Państwa.